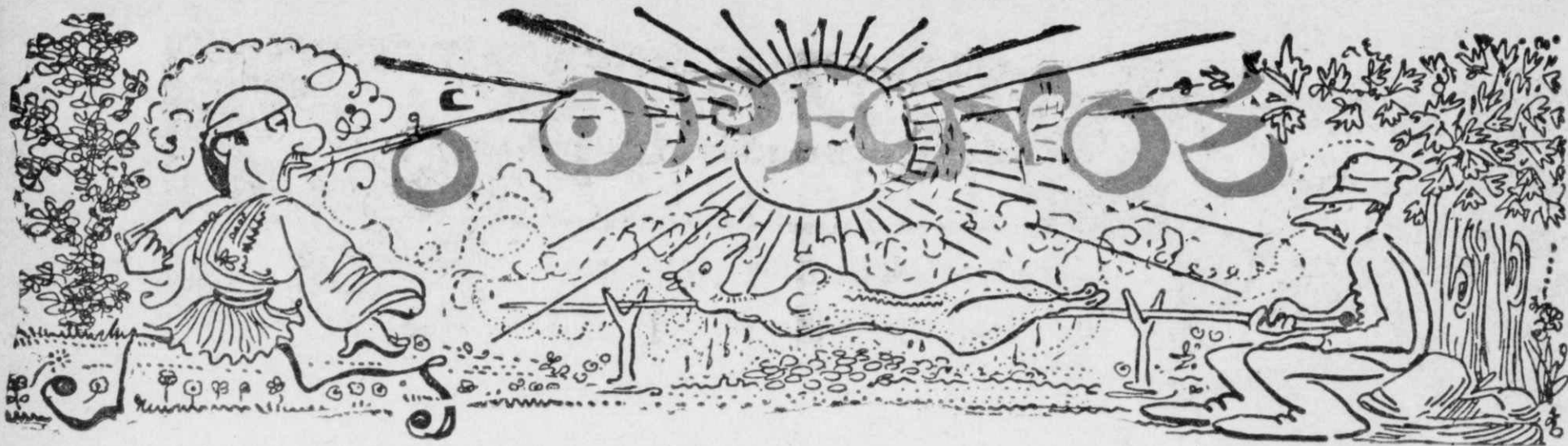

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

(Πασχαλινό)

— 'Αχ, ού μαύρους, τ' άντερά μ' παίζουν σιουπητήριου! Εβόα, αναστεναζών και διαμαρτυρούμενος, ό εύζωνος Γιωργούλας, άπάνω στού Λυρνόβου την προκάλυψε άνεβοκατεβαίνοντας περίπολο, στά δάση ή στήνοντας παγανιές στις κρυφτοπιές.

Η Σαρακοστή, μακρυά Σαρακοστή και άύστηρή, τόν είχε κυριολεκτικώς τσακίσει. Αύτός ό παμφάγος λύκος τών άκαρνανικών δρυμών, ό άχόρταγος και άπύθμενος τών συσιτίων της Θεσσαλονίκης όχετός έσύρετο πλέον, δέν περπατούσεν, έπάνω στά θουνά και τις θαθείς και σκιερές χαραδρες.

— Γιωργούλα! τοú φώναζε ό έπιλοχίας. Τί έπαθες; Λιποφυγείς; Δέν ντρέπεσαι από τόν Ταικμανίδη;

Και τοú έδειχνε έναν κοντόν, ισχνόν, κακοκομμένον Πόντιο στρατιώτη, ταχύν και σβέλτο και πηδηχτό σαν έλασμα, όλιγόφαγον, θρήσκον και θεοφοβούμενον, νηστεύοντα ακόμα και τό λάδι.

Η πίστις τόν δυνάμωνε και τό καθήκον τοúδινε δρᾶσιν άκαταπόνητον και ζωή και σφρίγος.

— Ό Ταικμανίδης, άπαντούσεν ό Γιωργούλας, δέν είνε άνθρωπος, είνε σπουργίτη. Χορταίνει με τρία σιταρόσπυρα. Μά έγώ θέλω νά φάου για νά ζήσου... Με ρήμαξαν κύρ λουχία, τᾶ σαρακουστιανά!... Φασόλια, χωρίς λάδι και «ελαίαι». Έλεος, κύρ έπιλουχία, έλεος, θά πέσου κατακαυγής! Δέν ίέχου ανάκαρα, για δρόμου...

— Κύτταξε, τοú έλεγε ό λοχίας, νά φᾶς κάναν... κομτατζή και νά χορτάσης!...

Ό Γιωργούλας, σαν καθόντουσαν ν' αναπαυθούν, κύτταζε περίλυπος την καραβάνα του, μιά καραβάνα, μεγάλη σαν τέντζερη, τριών - τεσσάρων συσιτίων καραβάνα, άδειανή από ήμερών και καθαρή και άστράπτουσιν άπ' την άχρηστία. Ξερή κι' αλάδωτη, σαν τη σαρακοστή, θαθεία σαν τόν πεινασμένο στόμαχό του.

Τήν κύτταζε και έκλαιγε τη μοίρα του.

Τήν κύτταζε και άνεμιμνήσκετο άλλων ήμερών ένδόξων.

Όταν πρωτοπαρουσιάσθηκε ως κληρωτός, στο Μεσολόγγι, την γέμιζε κοψίδια, πλέοντα σέ κόκκινο ζουμί, με κίτρινες χρυσές πατάτες, που έφάντοζαν, σαν οί νήσοι τών Μακάρων, μέσα στην κόκκινη, της όρέξεως, την θάλασσα της σάλτας. Η γεμάτη σούπα, σαν ώκεανός χρυσός με τᾶ κοψίδια δίπλα νά άχνίζουν, πλάφι, λόφος νά πεντοβολάη, λόφος, είπαμε, τό ρύζι τό θραστό, με βούτυρο περιχυμένο, ή με σπανάκι, που σκέπαζε πυκνό τις κρεάτινες μερίδες, σαν νά τοú θύμιζε τοú χωριού του τᾶ δασωμένα τᾶ θουνά.

Θά άκουγε, ένόμιζε και τόν άχό των κοπαδιών και τών θουνών τόν ήχητικό τόν σάλαγο:

— Φοσσστ! Φοσσστ! Ούστ, από κεί, τᾶ έρμα!

— Κατσικογιάννη Γεώργιε, τοú έλεγεν ό σιτιστής, πολύ μεγάλη είνε ή καραβάνα σου.

— Έτσι την έφτιασε ή άποθήκη, άπαντίσε κουτοπόνηρα αύτός.

Εαμρια άποθήκη δέν την είχε στίσει, έτσι. Τήν είχε παραγγείλει ούόου του, μεγάλη, άπλωτή, θαθεία, ζεσποτική. Ήταν τό μόνον

είδος όπου έφερε και που δέν ήτο της άποθήκης τοú στρατού. Τό μόνον ιδιωτικόν.

Και έπειτα;

Τόν πήγαν στην Άθήνα. Στο πρότυπο τό τάγμα. Έκεϊ, σαν ήσαν όλοι «κουραμπιέδες», τόν έπαιρνε ό σιτιστής και πήγαιναν κάτω νά ψωνίσουν: Ήταν ειδικός. Ήξερε νά διαλέγη τᾶ πιο τρυφερά άρνιά, τᾶ πιο φρέσκα κρέατα, τᾶ πιο καλοθρεμμένα σφάγια, «λαμπάδες» από τό ξύγκι τό πολύ. «Λουκούμια» καθώς τᾶ χαρακτήριζε ό ίδιος.

— Μπουμπούκια!

Και σαν μπουμπούκια ρόδων και κρίνων ήσανε τᾶ άφιλότιμα, ροδαλά στη σάρκα και κατάλευκα στο πάχος των.

— Τέτοια έπρεπε νά «καταθέτουν» έλεγε, και στόν «Άγνωστο Στρατιώτη», και όχι στεφάνια με κισσούς και με δαφνόφυλλα.

Τί νά φάη ό Στρατιώτης από θάγια και κισσούς και πλατειές κορδέλλες; Στρατιώτης είν' κι' ό Άγνωστος και θέλει συσίτιο κι' αύτός. Θέλει στρατόν της προκοπής; Δώσε του νά φάη ένα άρνι κάθε μερίδα. Ένα ψημαρνι τό άτομο, κι' άπόλυσέ τους, έπειτα στά σύνορα, στην Πόλι, στη Μικρά Άσία, όπου θές... Κι' άς έρθουνε σαν θέλουν και Βούλγαροι και Τούρκοι κ' Ιταλοί νά παραβγούν μαζί μας..

— Τραθήξου τώρα, Γιωργούλα, πήρες αρκετό... τοú φώναζει ό σιτιστής, άπλώνοντας την μεγάλη και άχνίζουσαν κουτάλα του, για νά τόν άπομακρύνη από τό καζάνι.

— Λίγου ακόμα, κύρ λουχία για τούν κόπου πούκανα νά τό ψουνίσου!

— Έσένα, αν σ' άφήνανε, θά έτρωγες και τό καζάνι...

— Ζωντανός άνθρωπος είμι, δέν είμι πιθανένους, νά μη τρώου!...

Σαν ήταν και μοναδικός στην έκλογή τοú κρέατος, ό σιτιστής, τοú έβαζε ακόμα και μισή κουτάλα. Η καραβάνα γιόμιζε, έως άπάνω. Ό Γεώγιος Κατσικογιάννης, τοú Παντελεήμονος, έτραβιότανε σέ μιά άκρη, από τούς άλλους μακρυά, σαν τᾶ τσακάλι που κρύβεται και λοξοκυττάει νά μην τοú πάρουν την τροφή, κα' μασουλούσε θιαστικά

— Καλά είν' κι' ιδώ πέρα, έλεγε?

Και πάχυνε, κοκκίνισε, άγρίεψε και τό μουστάκι του, γουρλώναν τᾶ μάτια του, σαν έβλεπε κανέναν θηλυκό κι' έβγαине και στο Ζάππειο, παγανιά για δοϋλες.

Είχε γίνει μιλιταριστής.

— Δόξα νάχη, έλεγε και σταυροκοπιόταν, ού έλληνικός στρατός! Πουτέ νά μην πιθάνη!...

Ένα παράπονο είχε μονάχα από τόν έλληνικό στρατό. Δέν είχαν άναγνωρισθᾶ ακόμα ή τόσες ή υπηρεσίες του, που είχε προσφέρει διαλέγοντας τᾶ «σφάγια» στόν σιτιστή.

— Ούτε μιά παληο-«σαρδέλλα» (γαλόνιδεκαπένεως) νά μη μ' δώσουν! έλεγε και επαναλάμβανε κάθε ήμέρα, διαμαρτυρούμενος, σαν κατεβαίναν νά ψωνίσουν.

— Τί νά σοú τη δώσουν. θρέ Γιωργούλα, τοú άπαντούσε ό σιτιστής που θά την... έτρωγες κι' αύτή.

Στό Μεσολόγγι είχε φτιάσει, μιά δική του καραβάνα...

Ήταν ένας Πόντιος, ταχός, σβέλτος και πηδηχτός, σαν έλασμα...

— Ούτε μισή σαρδέλλα (γαλόνι υποδεκαπέντες) κάνει!...
— Ένα θαρέλι σαρδέλλες να σου δώσουν, δεν σου φθάνει, κακομοίρη μου!

* * *

«Έτσι περνούσαν καλές, χορταστικές κι' εύλογημένες ή ή-
μέρες, όταν ήρθε μιὰ διαταγή:

«Οί τάδε και τάδε άνδρες του προτύπου να πάνε στην μεθούριο για...
μετεξεπαιδεύει».

Κι' έτσι θρέθηκε ο Γιωργούλας πρώτα στη Θεσσαλονίκη, ά-
δειάζων τὰ καζάνια του στρατού και έπειτα στο Ζύρνοβο, ένα
πρωί και μάλιστα σε Σαρακοστής ήμέρες... Καί τη ζωή αυτή,
και την αλλαγή αυτή και την ματαιότητα των ανθρώπινων και
της στρατιωτικής ζωής τὰ θάσανα αναλογιζόταν ο Γιωργούλας,
κυττώντας, άδειανη και άχρηστη την δοξασμένη καραθάναν του,
την μεγάλην καραθάναν καραθάναν τριών ήπείρων...
... κοψιδιών και πέντε θαλασσών σάλτσας και ζω-
μού!

Αυτά διαλογιζόταν πικρά, όταν θόρυβος άκούστη-
κε και ένας στρατιώτης ήλθε τρέχοντας και κρατών
τας μιὰ διαταγή.

«Γιέντε στρατιώτες, ειδικοί του άποσπάσματος, ύ-
πο έναν δεκανέα, να κατεβούν στη Δράμα, για να
αγοράσουν σφάγια, για τὸ πασχαλινὸν συσσίτιον των
άνδρων της προκαλύψεως».

Οί άλλοι άνδρες δεν είχαν κατηφορήσει ακόμα και
δεν είχαν άντικρύσει την Πυρσόγιαννην και ο Γιωρ-
γούλας ήτανε στής Δράμας τὸ παζάρι, ανακατεύων
τὰ άρνιά, πασπατεύων τὰ μέρη της ούρας, έξετάζον-
τας την μαλακότητα του στήθους, ύψωνων τὰ άρ-
νάκια από τὰ πόδια, τὰ εμπροσθινά και ζυγίζων έτσι
μέ τὸ χέρι, τὸ σφαχτό...

— Κι τ' χρόν' κι τ' χρόν' έλεγε γαυγίζων, δεξιά
και άριστερά. Κι καλὸ Πάσχα κι καλή 'Ανάστασι!
Μακάρι λαμπρή, οὐλο τὸν χρόνο να δίνη οὐ
Θιός!...

Δεν υπήρχε αντίρρησης καμμιὰ, οτι τὰ πιὸ παχειὸ
άρνιά, εκείνη τη χρονιά, τὰ είχαν επιτύχει ή προκά-
λυψις.

— Γειά σ', Γιουργούλα! τὸν επήνεσε ο λοχαγός.
Χαρά στοῦ μάτι σ'!... Διάνια!... Τιτράπαχα εἶνε τ' ά-
φιλότιμα... Σκαστὰ από τὸ ξύγκι!...

Καί ανετέθη εἰς τὸν Γιωργούλαν ὅλη ή εμπιστευτική και ύ-
ψηλή ὑπηρεσία της προπαρασκευῆς των ὀβελιών.

Μπαρουτί, σπίθα, άστραπή, ήλεκτρισιμός, έγινεν ο εὐζωνος. 'Η
δύναμις του, ή ενέργειά του, ή σβελτοσύνη, ή ταχύτης του, θά
νέμιζε κανείς πὼς δεκαπλασιώθηκε. Δεν ήταν ένας, ήταν πολ-
λαπλοῦς... "Ὡς να σηκώση τὸ πόδι του, ο ένας στρατιώτης, ο
Γιωργούλας είχε κόψει, καθάρσει και έτοιμάσει τὰ σουβλιά.
"Ὡς να σηκώση τὸ άλλο του τὸ πόδι ο άλλος ο στρατιώτης, ο
Γιωργούλας είχεν αλάτοπιπερίσει τὰ άρνιά. "Ὡς να γυρίσουν
να ιδούν, έτοιμα τὰ κοκορέτσια, τὰ «κοκορέξια», τὰ σπληνάντε-
ρα...

— Μπράβο, Γιωργούλα, επέκρινεν ο λοχαγός. Σ' αξίζει τὸ
σαρδέλλα!...

— Ποῦ συμβιβάζεται με μιὰ σαρδέλλα
τώρα ο Γιωργούλας, έλεγεν άστετευόμε-
νος κι' ο άνθυπολοχαγός. 'Ολόκληρη
«καλάδα» τράτας δεν τὸν ικανοποιεῖ...

Καμάρι ο Γιωργούλας.

Καμάρι και ταχύτης και έντέλεια προ-
πασχαλινῆς έτοιμασίας. Καμάρι και ταχύ-
της και... ξεθέωμα τοῦ κακομοίρη Τσι-
κμανίδη. Θά έβγαζε πειὰ τὸ άχτι του, άνθ'
ὅσων εκείνος με την ικανότητά του, τὸν
έκαμεν στίς «παγανῆς» να στενοχωρηθῇ.

— Τσακμανίδε, ζώνναζε με τουπέ άρχι-
στρατήγου, πλύνε γρήγορα τὰ άντερα!...

— 'Ακόμα, Τσακμανίδ'!

— Ποῦ εἶσαι, Τσακμανίδ'. Μή κοιμήθη-
κες, μουρὲ χιζέ;

Ποῦ να εἶν' ο Τσικμανίδης, ποῦ είχε τυ-
λιχθῇ και μπλέξη με τὰ έντερα, πνιγόμε-
νος μ' αὐτά, ὅπως ο Λαοκόων με τὰ φεί-
δια.

— Τσακμανίδ' θά σε αφήσου, αὔριου.
Λαμπρή ήμέρα, νηστικό!... Κι' άρχισε να
τραγουδά, ικανοποιημένος, εὐτυχής.

Σαράντα παλληκάρια κι' ένας γέροντας

πάνε για κλειψά,

υῶρ' πήγε για κλειψά...

* * *

Την άλλη την ήμέρα, ακόμα από τὰ
μεσάνυχτα, πρὶν να ξυπνήσουν οί άλλοι
στρατιῶται, ή φωτιές ήσαν άναμμένες,
χωνεμένες και έτοιμες ή φοῦρκες στη θέσι

τους, έν τάξει, τὰ λεμόνια στυμμένα, στὸ λυωμένο βούτυρο, για
την επάλειψη. 'Η ρήγανη, τὸ πιπεράκι, τ' ὀλατάκι.

Ἐπιτελάρχης ο Γιωργούλας. Γενικὸς διοικητής, επί κεφαλῆς
ὅλων των πασχαλινῶν επιχειρήσεων.

— 'Ιέλα ιδῶ, εσύ, βρέ Συμινιδη. Κάτοι κεῖ και γύριζε γρή-
γορα - γρήγορα τ' άρνί.

Ἰσὺ κύρ 'Αντρέα Πατρινέ, κάτσι απόῦ δῶ!

— Ἰσὺ, Τσακμανίδ' να γυρίσης μόνο τη φωτιά!

— 'Αμάν, μωρὲ Γιωργούλα, θά λιποθυμήσω, κήκα.

— Πὼς εἶπες!... Πρόσιξι καλά!... "Αρνησις ὑπηρεσίας ἰνώ-
πιον ἰχθροῦ. Λιπουταξία στη γραμμή τοῦ πυρός. Θά σε θάλω
περιορισμό.

Πιὸ μπροστὰ εἶχε ψηθῇ ο Τσικμανίδης, παρὰ τὰ άρνιά.

* * *

Σάν ρόδισαν κι' άρχίσανε να στάζουν, ο Γιωρ-
γούλας τσιμποῦσε από εκεί, ρόδισε κι' αὐτὸ τὸ μι-
ζεδάκι, αἶ κ' ἱκείνη ή πέτσα από κεῖ, αἶ κι' αὐτὸ τὸ
κομματάκι, μὴν πέση και πάη χαμένο στη φωτιά!...

— Γιωργούλα, άκούστηκε, μιὰ άγρια φωνή. Τί τὰ
ξεπέταυτες έτοι τὰ άρνιά, σαν να τὰ φάγανε ή γά-
τες!

Ἦτανε ο λοχαγός.

— Τὰ δοκιμάζω, κύρ λοχαγέ, από αλάτι!...

— Τίποτα. Σοῦ άπαγορεύω αὐστηρῶς να τὰ έγ-
γίξης πλέον. "Αλλωστε δεν άναστήθηκε ακόμα ο
Χριστός, και σὺ άρτήθηκες, χαμένε!...

— Τί πᾶ να πῇ δεν άναστήθηκε, έσκέφθηκε ο Γι-
ωργούλας, έδῶ κοντεύει για να θγῇ ο ήλιος, ξημέ-
ρωσε Λαμπρή κι' αὐτὸς σου λέει δεν άναστήθηκ' ά-
κόμα οὐ Χριστός!... Δεν θᾶν' καλά οὐ κακομοίρης!...

Ἐρρόδισε ή άνατολή, ρόδισανε οί ὀβελία, ὅλα
χρυσά και κόκκινα. Τὰ συννεφάκια, ή θουνοκορφές,
τ' άρνιά, τὰ μάγουλα των στρατιωτῶν τὰ άναμμέ-
να, ή φωτιά, τὰ κόκκινα αὐγά και τὸ κρασί, ποῦ
χύναν στίς μπουκάλες.

"Αναψε κι' ο Γιωργούλας μ' ὅλα αὐτά! Τί άπα-
γορεύσεις λοχαγῶν και διαταγές άρχιστρατήγων!...
Μέσα στὸν εὐζωνο, ξυπνήσανε ὅλοι οί πόθοι και τὰ
ᾠναιρα, μιὰς μακρᾶς και άτελειώτης Σαρακοστής,

ὅλες ή ὁρμές και τὰ ἰνδάλματα των ζωοκλοπῶν και ζωοπανηγύ-
ρων τοῦ ὀρεινοῦ χωριοῦ του κα. ὅλες ή άφθονίες τοῦ συσσιτίου
τοῦ προτύπου τάγματος. Ξύπνησε από μέσα του, μπροστὰ στην
κνίσσα και τὰ τόσα κρέατα, τὰ άφθονα, ποῦ ψηνόντουσαν άργά-
άργά, ὅλη ή θηριώδης τοῦ ὀρεισιθίου άδηφαγία, και ή άσυγ-
κράτητος κα. αἰδάματος τοῦ νέου και γεροῦ ανθρώπου ὀρεξίς,
σηκώθηκε ο έγωισμός και τὸ φιλότιμο τοῦ πρωτογροῦ ανθρώ-
που, ὅλης αὐτῆς της πανδαισίας, οί κόποι, τὰ ξενύχτια για την
προετομασία, ὅπου έκαμε, για ν' άδικῆται τώρα, ὅλη ή επανά-
στασις τοῦ στομάχου και τὸ θράσιμο τοῦ αἵματος ἑνὸς πρωτο-
γενοῦς και της πείνας ή τρικυμῆς ή άκατασίγαστος.

Και ρίχτηκε άπάνω σ' ένα άρνί, και έβγαλε άψητη την ὁμο-
πλάτη και άρχισε να μασουλά, να μασουλά και γυρίλιξη και
ν' άγριοκυτᾶ.

— Κύρ λοχαγέ, έφώναξεν ο Τσικμανί-
δης, κοντεύει να τὰ φάη ο εὐζωνος, ὅλα τ'
άρνιά!...

— Βρέ τί εἶν' αὐτά; τοῦ εἶπεν ο λοχαγός
άγριεμένος, θυμωμένος.

— Ποιά! εἶπεν ο Γιωργούλας καταπί-
νων, χωρίς να τὸ μασήση, ὅτι εἶχε εἰς τὸ
στόμα του, ὡς μὴ έννοῶν!

— Μωρὲ, λειχοῦδι. Ξεπλάτησες τ' άρ-
νί! "Αψητο, μωρὲ, θέλεις να τὸ φᾶς;

— Δεν θέλω να τὸ φάω, κύρ λοχαγέ!
Την πλάτη ήθελα να ιδῶ τί λέει και τί μᾶς
περιμένει αὔριο - μεθαῦριο.

— Και τί λέει;

— Λέει, πὼς θάχουμ' ήσυχία και καλή
Λαμπρή κι' άλλους ὀβελίας!

"Αλλά δεν ὠροσκόπησε καλά ή τοῦ εἶ-
πε φέματα ή πλάτη. Ἰσως, πάλι, να επρε-
πε να δοκιμάση και τις δυό, δια να προ-
μιντεῦση. Ἰσως να ήτανε ανάγκη να ξε-
παχνίση τις πλάτες και των άλλων των άρ-
ῶν, να οἰωνοσκοπήση!

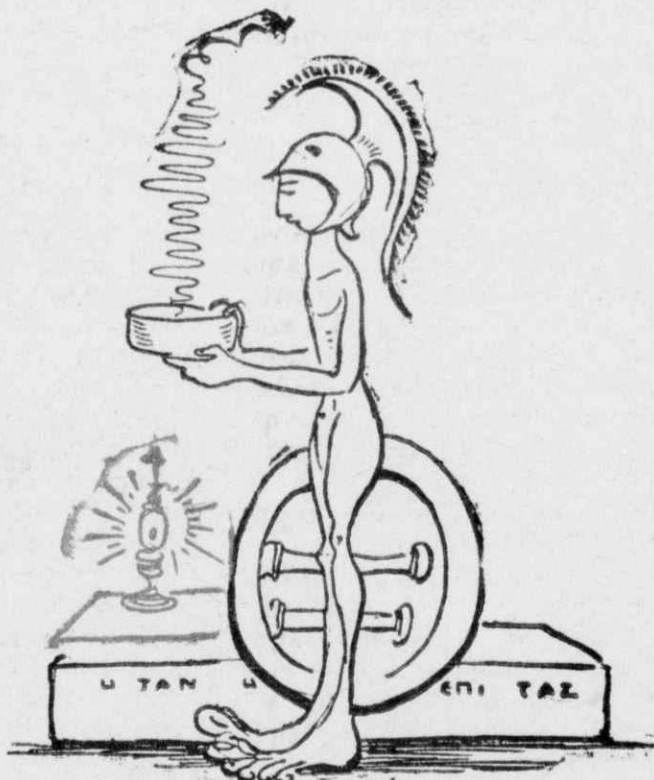
— Κρρρρρρ! σήμανε τοῦ τηλεφώνου τὸ
τοιζοῦνι, νευρικά.

Ἦταν από τὸν ταγματάρχη, τὸν διοι-
κητῇ της Προκαλύψεως.

— Γρήγορα να έτοιμασθῇ ένα άπόσπα-
σμα, άκ' ὀρόδεκα άνδρων, και να πάη να
σουλᾶξη στὸ «Βαθὺ τὸ Ρεῦμα» άπάνω άπ'
(Συνέχεια στη σελίδα 44)

— Γιωργούλα, τί έπα-
ρες; τοῦ φωνάζει ο
έπιλοχίας.

Ο 'Αγνωστος Στρατιώτης, σάν στρατιώ-
της, θέλει συσσίτιο κι' αὐτός!

Ο ΘΡΗΝΟΣ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 27)

τὸ Τσερέσοβο, γιατί έχουμε πληροφορίες, ὅτι Βούλγαροι λη-
σταὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ εὐαφὸς μας».

- Γιωργούλα, ἐτοιμάσου, ἐφώναξεν ἐλοχαγός.
- Ἀμάν, κύρ λουχαέ!... Λαμπροήμερα!... Ἰὲ εἰν' αὐτό!... Ἀ-
σε νὰ φάμε πρώτα.
- Τὸν γυλιὸ εἶπα καὶ δρόμο.
- Καὶ τ' ἀρνί!...
- Ὑπηρεσία... Γρήγορα!
- Ἐνα μιζέ, κύρ λουχαγέ!...
- Ἐδῶ εἰσαι ἀκόμα!
- Ἐνα μιζιδάκιον μονάχα!
- Βρὲ γιὰ κύτταξε ἐκεῖ τὸν ἀπειθῆ!...
- Θὰ πιθάνου, οὐ μαύρους κι' οὐ κουρούν'ς, κύρ λουχαέ!...
- Τράβα, ἔφαγες ὅ,τι ἔφαγες.
- Νὰ πάρω καὶ τ'ν ἄλλη πλάτη, κάνει!
- Ὅχι εἶνε ἄψητη...
- Θὰ τὴν ξηγήσου κιόλας, κύρ λουχία!
- Μὰς τὴν ξήγησες καὶ μὰς πρόκοψες, ἔλα, δρόμο τώρα, εἴ-
ται. Δίνε του!...

Τὸ ἀπόσπασμα ἐτράθηξε καὶ χώθηκε στὸ κοντινὸ τὸ δάσος.
Στρίβοντας ὁ Γιωργούλας, γύρισε καὶ ἔρριξε μιὰ θλιβερὴ καὶ
πικραμένη ἀποχαιρετιστήριον ματιὰ στοὺς ὀβελλίους. Κι' ἐπειτα,
γύρισε καὶ χάθηκε μέσα στῶν δένδρων τῇ σκιά. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ
μέσα ἀπὸ τὸ θάθος τοῦ δάσους καὶ ἀπὸ τὴν σκιὰς ποὺ σθύνανε
τοῦ ἀπυσπάσματος τὰ θήματα, ἀκούστηκε ἕνας ἀναστεναγμὸς
θαθὺς ποὺ γέμισε τὴ φύσιν καὶ ἐπειτα ἕνα ρουμελιώτικο τραγοῦ-
δι σὰν παράπονο, ἕνα τραγοῦδι, δὲν ἦταν, θάρρεϊς, τραγοῦδι,
ἕνα τραγοῦδι - θρήνος:

Ὅρ' δὲν κλαῖτε χῶρες καὶ χωριά,
δὲν κλαῖτε βιλαέτια...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΠΛΑΝΟΥΔΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΩΣ...

(Συνέχεια έκ της σελίδος 21)

γιὰ μένα! ἀπὸ τὰ ματια μου κυλοῦσαν θερμὰ δάκρυα. Μὰ ἦ-
ταν δυνατόν; Ἦταν δυνατόν;...

Κατόπιν, πήγα καὶ τηλεγράφησα στὸν ἐκδότῃ μου, δηλαδὴ
στὸν ἐκδότῃ τῆς «Εὐρώπης». Ἦν ἄλλη ἡμέρα ἔλαβα 420 φράγ-
κα, ὡς συγγραφικὰ δικαιώματα τῆς ἀρχῆς τῆς «Κυρας Κυραλί-
νας» ποὺ εἶχε δημοσιευθῇ στὸ τεῦχος τῆς «Εὐρώπης» τῆς 15ης
Αὐγούστου — 15ης Σεπτεμβρίου 1923!...

Ἦ νύχτα, ἀρρώστησα ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ εὐτυχία μου. Δὲν μπό-
ρεσα νὰ κλείσω μάτι ὡς τὰ ἐξημερώματα. Ἰαθὼς ἤμουν ξα-
πλωμένος, πάνω σ' ἕναν παλὸ καναπέ, ἔσφιγγα τὴν καρδιά
μου, τὸν καλύτερο φίλο μου καὶ τὸν χειρότερο ἐχθρό μου:

— Τί θὰ γίνῃ τώρα; ψιθύριζα. Τί θὰ γίνῃ; Που θὰ πάμε;
Ποῦ μποροῦμε νὰ πάμε;

Δὲν ἐπήγαμε πουθενά. Μὰ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἀλλάξε ἡ
ζωή μου. Κι' ἀπὸ πλανούδιος φωτογράφος ἐγίνα συγγραφεύς...

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 25)

λιεργητῇ τους. Ἰπρόπερσι ὅμως, κι' ὕστερα ἀπὸ ἀκαταπόνητες
προσπάθειες τοῦ κ. Σουάν, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κόπων τοῦ ξε-
πέρασε κάθε προσδοκία: Ἦ πατάτες τοῦ ὑπῆρξαν τεράστιες σὲ
ὄγκο καὶ θαυμάσιες σὲ ποιότητα καὶ νοστιμάδα!

Μιὰ ἀπὸ τὴν πατάτες αὐτῆς, τὴν ὁποία ὠλέπετε φορτωμένη
στὸν ὦμο τοῦ τυχεροῦ καλλιεργητοῦ τῆς, στὴ σχετικὴ εἰκόνα
μας, ὑπῆρξε ἀληθινὸ θαῦμα: εἶχε μήκος 80 ἐκατοστῶν τοῦ μέ-
τρου, πλάτος 45 ἐκατοστῶν (μισοῦ μέτρου σχεδόν) καὶ ζύγιζε...
τριανταπέντε (ἀριθ. 35) ὀλόκληρες ὀκάδες!

Ὁ κ. Σουάν, κρατᾷ προσωρινῶς μυστικὴ τὴ μέθοδο τῆς
καλλιεργείας του. Γρήγορα ὅμως θὰ γίνῃ γνωστὴ καὶ τότε...
χαρὰ στοὺς πατατοφάγους!

ΣΤΑΥΡΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 19)

Ἦ ὅστερ' ἀπὸ λίγες μέρες λοιπόν, καθὼς διάβαζε τὴν ἐφημε-
ρίδα, ξέσπασε ξαφνικὰ σ' ἕνα εἰρωνικὸ γέλιο.

— Νὰ κάτι ποὺ σ' ἐνδιαφέρει, τῆς φώναξε, ἐσένα, ποὺ τρελ-
λαίνεσαι γιὰ τὴν σταυρωτὴν λέξεϊ. Νά, ἀκουσε αὐτὴ τὴ μικρὴ
ἀγγελία ποὺ θρῆκα τυχαίως ἐδῶ πέρα: «Κύριοι, λυταὶ τῶν σταυ-
ρωτῶν λέξεων, ἀν δυσκολεύεσθε σὲ τίποτε, τηλεφωνήστε στὸν κ.
Λούξ: «Βαγκράμ» 89 — 99. Αἱ κυρίαὶ ἀποκλείονται». Ἦ, τῶ-
ρα, πρέπει νὰ παραδεχθῆς ὅτι ὑπάρχουν παραπολλοὶ τρελλοὶ
στὸν κόσμον!...

Ἦ Μαίρη ὅμως δὲν θρῆκε τόσο ἀστεία αὐτὴ τὴ μικρὴ ἀγγε-
λία, γιατί τὴν ἤξερε. Αὐτὴ, ἀπὸ ζήλεια, εἶχε ὑπεργορεύσει τὴν
ἀνταξί τῆς στὸν ἀγαπημένον τῆς Ραϋμόνδο Πραβιέ....

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΜΕΛΛΟΝ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 10)

Γερμανῶν ἐναντίον τῆς. Ἦ δύνασταια κι' ὁ ὕμνος τῶν Ρωμα-
νῶφ σωριάστηκαν σὲ ἐραίπια, ἀπ' τὴν ἐσωτερικὴ ἐπανάστασι τῶν
Μπολσεβίκων...

Κι' ὁ ἀτυχὴς τῶρος μὲ ὀλόκληρη τὴν οἰκογένειά του, θύμα-
τα ἄθῳα τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, τουφεκίστηκαν στὸ Αἰκατε-
ρινουγράδ ἀπ' τοὺς ἐπαναστάτες!

— Τὸ δικό σας μέλλον, γιατί δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ προβλέψε-
τε μὲ τὴ χειρομαντεία; μὲ ρώτησε κάποτε μισοειρωνικά, ὁ διά-
σημος ἀστὴρ τοῦ κινηματογράφου Ντούγκλας Φαίρμπανκς, πα-
τηρ. Ἰλήπως ἐφαρμόζεται καὶ σὲ σᾶς, τὸ ρητὸ τῆς Ἀγίας Γρα-
φῆς: «Ἄλλους ἔσωσες ἐαυτὸν οὐ δύνασαι σῶσαι»;

Κι' ἐγώ, χαμογελῶντας θλιβερὰ, ἔδειξα στὸν πνευματώδη κι-
νηματογράφο ἀστέρα καὶ τὴν δύο παλάμες μου, λέγοντάς του:

— Εἶμαι τέλειος ἴσως χειρομάντις γιὰ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ σι-
ωπῶ ἀναγκαστικὰ σὰν ψάρι, προκειμένου γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου...
Καθὼς βλέπετε, ἡ γραμμὴ τῶν παλαμῶν μου εἶνε τελείως πα-
ραμορφωμένης... Δὲν μπορῶ καθόλου, νὰ τὴν διαβάσω... Γιαρα-
μωρῶθηκαν δὲ ἔτσι, ὅταν ἤμουν ἀκόμη μικρὸ παιδί, ἐξ αἰτίας
τῆς μανίας ποὺ εἶχα νά... κωπηλατῶ σὲ θάρκες, ἐπὶ ὀλόκληρες
ῶρες κάθε μέρα! !

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΟΥ ΤΑΟΥΜΠΕΡΝ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 18)

Μιὰ ἀχτίνα εἶχε φωτίσει τὸ μυαλό του. Ἦταν θέβαιος περὶ ὅτι
εἶχε ἀνακαλύψει τὸ σκοτεινὸ μυστήριον τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Μό-
ρισσον. Ὁ αὐτοχρὺς αὐτὸς ἄνθρωπος ἦταν ἀνάσας.

Τώρα ἤξερε τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ. Ἀπὸ νῦν νὰ οἰστάσῃ ἐπισκέ-
φθῃκε αὐτὸν τὸν περιεργὸ δόκτορα ἰαουμπέρν καὶ τὸν ἀνάγ-
κασε νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀπαίσια πρᾶξι του. Ἐκείνον τὸν καιρὸ
ὁ Τάουμπέρν ἔκανε διάφορα πειράματα ὑπνωτισμοῦ. Ὑπέβαλε
λοιπὸν στὸν Μόρισσον νὰ σκοτώσῃ τὴ γυναῖκα του ὕστερα ἀ-
κριβῶς ἀπὸ δέκα χρόνια. Ἦτοι κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν ἔα τὸν
ὑποπτευόταν, ἐνῶ αὐτὸς θὰ ἔδωκε ἂν εἶχε ἐπιτύχει κι' αὐτὸ τὸ
πείραμά του. Καὶ πράγματι, τὸ εἶχε κατορθώσει. Ὁ Μόρισσον
ὅμως εἶχε ἰσχυρὸ μνημονικὸ καὶ ὑμῆθηκε ἂν φωνὴ τοῦ ἐγ-
κληματικοῦ καθηγητοῦ. Κι' ἔτσι, χάρις σ' αὐτό, ὁ ἀτυχὸς Τζάκ
γλυτώσε τὴν καταδίκη σὲ θάνατον καὶ κλεισθῇ σὲ μιὰ νευρο-
λογικὴ κλινικὴ γιὰ νὰ θεραπευθῇ τελείως ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τοῦ
σατανικοῦ δόκτορος.

Ὅσο γιὰ τὸν ἱατροδικαστὴ Ἔντμοντ Κόρνελν, αὐτὸς ἐσημεί-
ωσε ἄλλη μιὰ ἐπιτυχία στὴς ἐπιστημονικὰς ἐρευνὰς του.

ΣΑΡΑΚΟΛΕ, ΟΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 36)

— Μ' αὐτὸ τὸ δηλητηριώδες, τιμωροῦμε τοὺς ἐχθροὺς μας! μοῦ
ἐξήγησε ὁ Νιορμέ. Ὅσο τώρα γιὰ τὸ «ἰντεζαράνε» καὶ τὸ
«τε...» τοῦ τ' ἀποτελέσματά τους.

Καὶ κάρφωσε τὸ δηλητηριασμένο δόρυ τοῦ σὲ δύο ἄλλους
σκλάβους ποὺ δὲν ἔδειχναν καθόλου νὰ φοβῶνται γιατί θὰ πέ-
θαιναν. Ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς μέσα σὲ λίγες στιγμὲς ἀρχισε νὰ
φουσκῶνι σὰν μπαλόνι καὶ νὰ παραμορφώνεται ὡς τὴν ὥρα
ποὺ τὸν ὤρηκε ὁ θάνατος. Ὅσο γιὰ τὸν ἄλλον παρουσίασε τὸ
πιο φρικιαστικὸ θέαμα ποὺ εἶδα ποτὲ στὴ ζωὴ μου. Ὅλες τρυ-
φὲς σὰρκες ἐξέκόλλησαν ἀπὸ τὰ κόκκαλά του καὶ μετεβλήθη σ'
ἕναν ἀπ' τοὺς σκελετοὺς!

Ὁμολογῶ ὅτι πήγα νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ θέαμα!

Εὐχαρίστησα λοιπὸν τὸν Νιορμέ γιὰ τὰ δῶρα του καὶ πήγα
νὰ ξεκουρασθῶ στὴ σκηνή μου. Ἦ «γυναῖκες» μου ὅμως μὲ τὴν
μαζάν μὲ τὴν διαπεραστικὴν καὶ χαρούμενη φωνὴν τους καὶ μὲ
τὰ ἐφιαλτικὰ τραγοῦδιά τους. Εἶχα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι θρῆσκόν-
των στὴν Κόλασι κι' ὅτι ἤμουν τριγυρισμένος ἀπὸ ἕνα σωρὸ
σατανάδων.

Ὅσοτόσο στὴ φυλὴ τοῦ Νιορμέ εἶχα τὸ κουράγιον νὰ μείνω
σωστὲς δέκα μέρες καὶ νὰ μάθω νὰ μὴ φοβάμαι τὰ φεῖδια.
Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα μοῦ ὑδύθηκε ἐπίσης ἡ εὐκαιρία νὰ παρα-
κολουθήσω ἕνα πόλεμον τῶν Σαρακολέ. Ἦταν, μὰ τὴν ἀλή-
θειαν, πολὺ παράδοξος. Μόλις ἐμαύαν ὅτι ἡ φυλὴ τῶν Γκαλφάρ-
ἐτοιμαζόταν νὰ τοὺς ἐπιτεθῇ, γλύστρησαν τὴ νύχτα κοντὰ στὰ
πηγάδια τῆς δάσεως τῶν καὶ δηλητηρίασαν τὸ νερό. Ὅλα τὰ
ζῶα καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Γκαλφάρ ἐπέθαιναν φυσικὰ μὲ φρι-
χτοὺς πόνους. Κι' ὅπως ἦταν δεισιδαίμονες ἐνόμισαν ὅτι τὰ
πνεύματα ἤθελαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν νὰ κάνουν αὐτὸν τὸν πό-
λεμον καὶ δὲν ἐπέτρεθησαν ἐναντίον τῶν Σαρακολέ. Μὰ δὲν ἄρ-
γησαν φυσικὰ νὰ ἐξολοθρευθοῦν, πίνοντας τὸ δηλητηριασμένον
νερό τῆς δάσεως τῶν. Κι' ἔτσι ὁ Νιορμέ ἐγίνε κύριος κι' αὐτῆς
ἀκόμη τῆς δάσεως τοῦ Σουδάν χάρις στὰ τρομερὰ δηλητηρία
τῶν προγόνων του.

Οἱ Σαρακολέ, καθὼς καταλαβαίνετε, εἶνε οἱ ἐγκληματῖαι τῆς
ἐρήμου. Μὰ οἱ Ἀγγλοὶ δὲν μποροῦν νὰ τοὺς κάνουν τίποτε,
γιατὶ ζοῦν στὴν καρδιά τῆς Ἀφρικῆς καὶ δὲν προδίδουν ποτὲ
τ' ἀνατριχιαστικὰ ἐγκλήματα τῶν.